

TIBBIYOT OLIYGOHLARIDA CHET TILLARNI O'QITISH METODIKASINING NATIJALARI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10129961>

Saydullayeva Muqaddam Akbarovna

*Toshkent tibbiyot akademiyasi
Pedagogika, psixologiya va tillar
kafedrasi katta o'qituvchisi*

Annotatsiya

Ushbu maqolada chet tilini o'qitish metodikasi, uning fan sifatida rivojlanish tarixi, chet tilini o'qitish metodikasida qo'llaniladigan zamonaviy metodlar turlari va ularni qo'llash masalalari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar

metodologiya, innovatsiya, muloqot ko'nikmasi, ko'nikmalar, malakalar, didaktika, madaniyatlararo muloqot, kasbiy o'sish, nutqiy ko'nikmalar, nutq faolligi

Annotation

This article discusses the methodology of foreign language teaching, the history of its development as a science, the types of modern methods used in foreign language teaching methods and their use.

Keywords

methodology, innovation, communication skills, skills, competences, didactics, intercultural communication, professional growth, speech skills, speech activity

Аннотация

В данной статье рассматривается методика обучения иностранному языку, история его развития как науки, виды современных методов, применяемых в методике обучения иностранному языку и их применение.

Ключевые слова

методика, инновация, коммуникативные навыки, умения, компетенции, дидактика, межкультурная коммуникация, профессиональный рост, речевые навыки, речевая активность

Kirish. Zamonaviy jamiyatda chet tillarini o'rganish tobora kuchayib bormoqda. O'sib kelayotgan yosh avlodni chet tillariga o'qitish sifatini ta'minlash, chet tillarida erkin so'zlasha oladigan mutaxassislarni tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish, chet tillarni o'zlashtirish orqali jahon ta'lim standartlariga javob beradigan yetuk kadrlarni tayyorlash yurtimizda amalga oshirilayotgan ta'lim

islohotining maqsadlaridan biridir. Bu esa mutaxassislarni kasbiy tayyorlashning ajralmas tarkibiy qismidir. Ularni tilga tayyorlash sifati kasbiy o'sish masalalarini muvaffaqiyatli hal etishga bog'liq va xorijiy hamkorlar bilan aloqalarni kengaytirishga olib keladi. Kasbiy salohiyatni davom ettirishga imkon beradigan chet tilini bilish universitet va oliy o'quv yurtidan keyingi ta'lim davrida o'qish, shuningdek o'z-o'zidan muvaffaqiyati ko'p jihatdan ish uslubiga bog'liq. Tibbiyot oliy ta'lim muassasalari uchun chet tillarini egallagan malakali tibbiyot xodimlarini tayyorlash darajasi va sifatini yuksaltirish chora-tadbirlarini amalga oshirishni ta'minlash maqsadida zamonaviy metodikalardan foydalanish lozim. Shu bilan birga aytish joizki, har bir o'rganilayotgan tilning o'ziga xos qonun-qoidalari, sir-sinoatlari mavjud. Bundan kelib chiqib talabalarni asoslar bilan tanishtirish, chet tillarini o'qitishning zamonaviy usullari, metodologiya uchun asosiy bo'lgan boshqa fanlar bilan va ko'p jihatdan uning zamonaviy mazmuni va boshqa mavqeini belgilab beradi. Umumta'lim va ilmiy fanlar talabalarni shakllantirish chet tilini o'qitishning mavjud tushunchalarini baholash qobiliyati, o'quvchilarni texnika, usullar, vositalar bilan tanishtirish, o'rganish va ularni samarali va ijodiy qo'llash qobiliyatini rivojlantirish talabalarining kelajakdagi kasbiy faoliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Metodika kursini o'rganish natijasida talabalar metodologiyani rivojlantirishning hozirgi tendensiyalarini, mazmuni va tuzilishini, chet tillarini o'qitish tizimlarini, o'zaro ta'sir xususiyatlarini o'zlashtirishadi.

Hozirgi vaqtda chet tilini kasbiy muloqot tili sifatida o'qitish masalalariga tobora ko'proq e'tibor qaratilmoqda, bunda asl tibbiy adabiyotlarni o'qish maxsus xarakterdagi eng so'nggi ma'lumotlarni olishning asosiy manbai hisoblanadi, bu esa o'ziga xos xususiyatni oshirishga yordam beradi. nolingvistik universitetlar bitiruvchilarining kasbiy kompetentsiya darajasi. Ushbu yondashuv bilan chet tilini professional yo'naltirilgan (IPO) o'qish tibbiyot universitetida chet tilini o'qitishning eng muhim tarkibiy qismiga aylanadi.

Shunday qilib, tadqiqotning dolzarbligi quyidagi omillarga bog'liq:

- tibbiyot talabalariga chet tilini o'rgatishda dalillarga asoslangan yondashuv va metodlarning yo'qligi;

- bo'lajak shifokorlarning kasbiy ahamiyatli ko'nikmalari sifatida chet tillarini o'rgatishdagi amaliy ishlanmalarining past samaradorligi;

- tibbiyot universitetida chet tilidagi maxsus matnlarni o'qishning ustuvor ahamiyati;

- tibbiyot oliy o'quv yurtlarida kasbiy tayyorgarlikning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda IPO tibbiyot talabalarini o'qishga o'rgatish metodikasining yetarli darajada ishlab chiqilmagani;

- tibbiyot talabalari tomonidan IEP o'qish ko'nikmalarining past darajasi.

Tibbiyot oliygohlarida o'qiydigan talabalar uchun xorijiy til predmeti orqali o'qitish, ta'lim-tarbiya berish jarayoni va usullari, chet tilini orgatish ilmi, muallim va talaba faoliyatini o'rganish metodikaning predmeti sanaladi. Zamonaviy sharoitda har qanday mutaxassisning tayyorgarlik darajasiga jiddiy talablar qo'yiladi. Ushbu tayyorgarlikning juda muhim va muhim tarkibiy qismi chet tilini bilishdir. Oliy kasbiy ta'limning davlat standarti ixtisoslashgan bo'lmagan universitetlarda chet tillarini o'rganishda kasbiy xususiyatlarni hisobga olishni talab qiladi. U o'rganishga professional yo'naltirilgan yondashuvni ta'minlaydi va talabalarning kasbiy, biznes va ilmiy sohalarda muloqot qilish qobiliyati va tayyorgarligini rivojlantirishga qaratilgan.

Chet tilini o'rganish kasbiy fikrlashning o'ziga xos xususiyatlarini, talabalarning shaxsiy ehtiyojlarini hisobga olgan holda, ularning shaxsiy fazilatlarini rivojlantirish bilan birga amalga oshirilishi kerak. Bu jihatlar tibbiyot oliy o'quv yurtida o'quv jarayonini tashkil etishda nihoyatda muhimdir. Chet til o'rganish ko'p qirrali ta'limot bo'lib, bu jarayonda inson murakkab psixologik o'zgarishlarni boshdan kechiradi. Jumladan ona tili bilan chet tilini taqqoslash jarayoni yuzaga keladi. Bu jarayonda o'rgatishning turli metod va texnologiyalaridan foydalaniladi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar yordamida chet til bilan ona tilini taqqoslab o'rgatish samarali natija beradi.

Chet til o'rgatish uning metodikasiga oid bilimlarga ega bo'lishni taqozo etadi. Metodika val texnologiyalar chet til o'rganish jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi. Darsni tashkil qilishda metodika fanining turli usullari mavjud. Chet til o'qitish metodikasida keng qo'llaniladigan metodlar: kommunikativ didaktika metodi, madaniyatlararo muloqotni tashkil qilish metodi va mashqni tashkil qilish metodi hisoblanadi. Uchala metod bir biri bilan chambarchas bog'liq va bir-birini to'ldiradi. Metodika fani didaktika fani bilan bog'liq bo'lganligi sababli, chet til o'rganish mobaynida kommunikativlikka asoslaniladi va kommunikativ didaktika metodi yuzaga keladi. Tibbiyot mutaxassisining chet tilidagi umumiy madaniy kompetentsiyasi kundalik va kasbiy aloqa sohasida chet tilini muayyan kasbiy faoliyat turlarini amalga oshirish uchun etarli darajada o'zlashtirishga tayyorligi va qobiliyatini aks ettirishi kerak, masalan: standartlar soatlari. Mintaqaviy komponent sifatida bunday chet tili kurslarini nafaqat birinchi kurslarda, balki oliy kurslarda ham (tanlov yoki qo'shimcha sifatida) joriy etish mumkin, bunda tibbiyot oliy o'quv yurtlarining xorijiy tillar kafedrasida tajribasidan ko'rinib turibdiki, talabalar chet tilini o'rganishga ko'proq rag'batlantiriladi. Tibbiyot oliy o'quv yurtida chet tilini o'rgatish amaliyotining navbatdagi muhim jihati axloqiydir.

Axloqiy komponent ta'lim va tarbiya jarayonining ajralmas qismi bo'lib, o'qitish jarayonida talabalarining bir qator kasbiy fazilatlarini va qadriyatlarini egallashini ta'minlaydi, bu esa bemorning ehtiyojlarini birinchi o'ringa qo'yish istagiga asoslanadi. Davlat ta'lim standartlari nuqtai nazaridan tibbiyot oliy o'quv yurtida chet tili mutaxassisning gumanitar tayyorgarligining majburiy tarkibiy qismlaridan biridir. "Tibbiyotda chet tili" fanining dasturiga ko'ra, ingliz tili darslarida talabalar ishbilarmonlik ingliz tili asoslari, kerakli kasbiy lug'at bilan tanishadilar, maxsus lug'atni o'z ichiga olgan matnlarni o'qiydilar, dialogik va monolog nutqini rivojlantiradilar, uni o'rganish jarayonida, o'quvchilarda chet tilini muloqot vositasi, turli bilim sohalaridan, masalan, tibbiyot sohasidan yangi, dolzarb va foydali ma'lumotlarni olish vositasi sifatida foydalanish ko'nikma va malakalarini shakllantiradi. O'quvchilarning ijodiy tafakkurini ochib berish, o'quvchilarning aqliy faolligini, chet tiliga qiziqishini uyg'otadigan vositalarni topish o'qituvchi oldidagi asosiy vazifadir. Bu muammoni hal qilishda faol pedagogik o'qitish usullari birinchi o'ringa chiqadi, bu esa o'quvchilarni mustaqil ravishda, materialni ijodiy o'zlashtirishga undaydi. Chet tili o'qituvchilari tomonidan o'tkazilgan konferentsiya bunga misol bo'la oladi.

Xulosa. Tibbiyot talabalarining kasbiy va shaxsiy madaniyatini shakllantirishning asosiy maqsadi ta'limning oliy qadriyati sifatida ijtimoiy ahamiyatga ega fazilatlarni rivojlantirishdir. Shifokorning kasbiy va shaxsiy madaniyati uning kasbiy faoliyatining barcha jabhalariga singib ketishi kerak. Shu munosabat bilan oliy tibbiyot maktabidagi o'quv jarayonining eng dolzarb muammosi bo'lajak shifokor shaxsini shakllantirish, uning fuqarolik mas'uliyati, huquqiy madaniyati, ma'naviyati, chet tilidagi tashabbuskorligiga yanada aniq e'tibor qaratishdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Абидова, М. И. Преподавание иностранного языка в медицинских вузах на основе программ международного обучения / М. И. Абидова. - Текст: непосредственный // Молодой ученый. - 2020. - № 13 (303)
2. Muxammedova O.A. The importance of vocabulary in the process of teaching foreign languages in medical universities. European Journal of Innovation in Nonformal Education (EJINE) Volume 3 | Issue 2 | Feb - 2023 ISSN: 2795-8612
3. Н Косимова, Л Эшбекова. Chet tilini o'qitishda innovatsion madaniyatni shakllantirish masalalari. Современные инновационные исследования

актуальные проблемы и развитие тенденции: решения и перспективы: № 1 (2022)

4. Esonovna, A. S. (2021). Application of latin and greek synonymic morphemes in medical terminology of the french language.

5. Gulfura, T., Bobojonova, S., Shakhnoza, A., Komila, S., & Doniyor, A. (2019). The role of task based learning in teaching english.

6. Esonovna, A. S. (2023). Substitution of Latin and Greek Morphemes in Words in Medical Terminology. Central Asian Journal of Theoretical and Applied Science, 4(2), 32-34. <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/9P4FD>

7. Esonovna, A. S. (2023). LOTIN VA YUNON TILLARINING TIBBIYOT TERMINOLOGIYASIDAGI O 'RNI.